

MATHANTVERKET OCH LIVSMEDELSSTRATEGIN

HUR LIVSMEDELSSTRATEGIN SKA KUNNA FUNGERA SOM ETT STÖD FÖR MATHANTVERKET DISKUTERADES UNDER SÆRIMNER I ÅRE I OKTOBER. LIVSMEDELSSTRATEGIN LIGGER TILL GRUND FÖR DEN SVENSKA LIVSMEDELSPOLITIKEN FRAM TILL ÅR 2030. ELDRIMNERS VERKSAMHETSCHEF BODIL CORNELL VAR NÖJD EFTER DISKUSSIONEN EFTERSOM VIKTIGA SYNTPUNKTER LYFTES OCH ANDAN VAR POSITIV.

TEXT Inez Backlund • FOTO Stéphane Lombard

På Særimer diskuteras hur mathantverket kan dra nytta av den nya livsmedelsstrategin. Eldrimners verksamhetschef Bodil Cornell anser att mathantverkets stora möjligheter borde ha större plats.

– Mathantverket är det allra finaste vi har i matväg. Det måste synas och uppvärderas, sa Bodil Cornell.

Landsbygdsministrarnas sakkunniga Maja Brännvall deltog som representant för regeringen. Hon menade att livsmedelsstrategin ska ses som en bred plattform där hela livsmedelssverige, från producent till konsument, innefattas.

– Vi vill inte ställa det storskaliga mot det småskaliga, utan vi vill i stället se en korsbefruktning. Och vi behöver mathantverket som en spets, en viktig del för besöksnäringen.

Det reagerade Eldrimners styrgruppsmedlem Christiane Edberg från Cum Pane ekologisk bakverkstad mot. Hon tycker inte att det inte räcker att se mathantverket som en spjutspets.

– Vi bidrar till ett systemskifte i matproduktionen med våra gedigna kunskaper, genom att vi kan lyfta fram unika råvaror, till exempel gamla sädeslag. Men vi har svårt att hävda oss i konkurrensen från storföretagen som marknadsför sina produkter med ett bildspråk som egentligen är vårt. Här måste politikerna ta sitt ansvar och hjälpa till.

Bagaren Sébastien Boudet från Brödpassion fyllde i.

– Politiker måste förstå vikten av det småskaliga och hur väl förankrat det är lokalt. Jag har med egna ögon sett betydelsen av exempelvis ett litet hantverksbageri i Skellefteå. Sluta stödja de storskaliga bagerierna och hjälp i stället till, så att tusentals små bagerier kan starta runt om i landet. Det ger arbete och självförsörjning, sa Sébastien Boudet.

Maja Brännvall säger att regeringen vill stödja och underlätta för det småskaliga, bland annat genom att öronmärka medel till kunskapsutveckling, innovationsprogram och måltidsturism. Även råvaruproduktionen stöds genom åtgärder både i livsmedelsstrategin och landsbygdsprogrammet. Hon vill också se en förstärkning av Eldrimners arbete. Centerpartiets Kristina Yngwe, som är vice ordförande i miljö- och jordbruksutskottet, betonade att alliansregeringen var med och la grunden för

de långsiktiga målen inom livsmedelsstrategin med sin satsning Matlandet Sverige.

– Det råder politisk enighet om de övergripande målen i livsmedelsstrategin, men vi är inte helt överens om de strategiska vägarna, sa Kristina Yngwe.

Konsulten och författaren Gunnar Rundgren, som arbetar för GroLink som är experter på ekologiskt jordbruk och utvecklar det internationellt, tycker att det är ett problem att svenska jordbruk i huvudsak består av råvaruproducenter och exportörer.

– Om fler gårdar drevs från jord till bord, som exempelvis Ångavallen, så skulle vi ha bättre mat och betydligt fler sysselsatta inom livsmedelsbranschen. Sverige tar inte till vara potentialen i att utveckla våra råvaror via mathantverk, menar han.

Maja Brännvall imponerades av energin hos de mathantverkare hon mött.

– Jag har nu större förståelse för småskalighetens roll när det gäller kvalitet och självförsörjning.

Hon anser också att det är viktigt att lyfta möjligheterna till upphandling av lokal mat till skolor och äldreboenden. I Finland togs i juni 2016 ett så kallat principbeslut om kriterierna för offentlig upphandling av livsmedels- och måltidstjänster. I finska upphandlingar krävs nu livsmedel som har producerats med odlings- och produktionsmetoder som är bra för miljön samt främjar djurens välfärd och livsmedelssäkerheten.

Om centerpartisten Kristina Yngwe kommer in i riksdagen igen efter valet lovade hon en motion till stöd för mathantverket.

– Kommer jag in så ska jag se till att skriva ihop en motion med fokus på mathantverk. Centerpartiet skriver varje år mer generella motioner om lantbruk och livsmedel, men jag kan som enskild ledamot välja att skriva om vad jag vill för att lyfta en fråga lite extra och då är ju mathantverk en lämplig sådan, säger Kristina Yngwe.

Eldrimners Bodil Cornell påpekade att begreppet ”mathantverk” inte finns med i livsmedelsstrategin. Efter en diskussion enades alla om att det kunde vara bra om det togs med i strategin. //

→ LIVSMEDELSSTRATEGIN

I juni 2017 beslutade riksdagen om en ny livsmedelsstrategi. Den ska ligga till grund för den svenska livsmedelspolitiken fram till år 2030.

Det övergripande målet är att den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

MATHANTVERKET I LIVSMEDELSSTRATEGIN:

”Bredden på livsmedelsindustrin, med så väl stora företag med industrialiserad tillverkning som mindre företag med småskalig eller hantverksmässig tillverkning, är en styrka.”

”En unik förutsättning för besöksnäringen är att den bygger på platsbunden konsumtion där produkt, kultur och miljö samspelar.”

”Smak och kvalitet, kulturarv och hållbarhetsaspekter kan utgöra konkurrensfördelar. Bilden av Sverige i relation till mat och måltider bör utvecklas och förena både nya och gamla svenska styrkeområden i bred bemärkelse. Här kan besöksnäringen och de småskaliga mat- och dryckesföretagen bidra till att gemensamt bygga varumärken och även skapa efterfrågan på exportprodukter, vilket bidrar till lokal och regional tillväxt och sysselsättning.”

Hela strategin finns att läsa och ladda ner via regeringen.se.

